

VATROSLAV FRKIN

HODANJE MLADIĆA I DJEVOJKE

Vatroslav Frkin

HODANJE MLADIĆA I DJEVOJKE

Knjižnica

U PRAVI TRENUTAK
160

Uređuje i odgovara
IVAN ZIRDUM

Lektura i podnaslovi
MARKO SAMARDŽIJA

Ilustracije i naslovnica
BRANIMIR DOROTIĆ
akademski slikar

Tekstovi ispod crteža
TOMISLAVA BEČAREVIĆ

ISBN 978-953-208-307-1

Tisak: Novi Time d.o.o.

Vatroslav Frkin

HODANJE MLADIĆA I DJEVOJKE

Sedmo prošireno izdanje

Đakovo, 2008.

Ljubav je osjećaj koji se mora učiti.
Ona je napetost i ispunjenje.
Ona je čežnja i neprijateljstvo.
Ona je radost i bol.
Nema jednog bez drugog.

Sreća je samo dio ljubavi – to se mora naučiti.
I patnja pripada ljubavi! To je tajna ljubavi, njena ljepota i breme.

Ljubav je osjećaj, koji se mora učiti.

Knjiga se može naručiti na adresu:
Knjižnica
U PRAVI TRENUTAK
31400 Đakovo, pp 51
Tel./fax: (031) 811-774
E-mail:zirdum@upt.hr
www.upt.hr

UVOD

Reci koji pred vama stoje napisani su za roditelje, odgojitelje, katehete i posebno za mladež preko 12 godine, da uoče ***moralni, psihološki i fiziološki*** *problem hodanja.*

Tekst je kratak kako bi ga radije uzeli i pročitali svi oni kojima je namijenjen.

Problem mladih, odgoja i psihofizičkog dozrijevanja oduvijek privlače našu pozornost i nastojanje da ih se riješi.

Prije II. svjetskog rata prevedene su s njemačkog jezika na hrvatski dvije knjižice Nikole Hartmanna: ***Kako sam došao na svijet,*** *Zagreb, 1940. Druga knjižica namijenjena je roditeljima, odgojiteljima, te muškoj i ženskoj mladeži iznad 12 godina.*

Poznata su također dva djela za mladiće i djevojke od Schilgena ***Ti i on,*** *Zagreb, 1939. i* ***Ti i ona,*** *Zagreb, 1944. Mnogi stariji su ih čitali.*

Nakon II. svjetskog rata o problemima mladih izašlo je dosta knjižica i knjiga. Od Clementa Pereira izašle su dvije knjižice. Jedna je namijenjena djevojčicama, a druga dječacima – četrnaestogodišnjacima.

Kako treba zdravo rasti ljubav mladića i djevojke tijekom upoznavanja i hodanja, opširno

nam je pokazao svojim djelima o. Juraj Gusić. Djela ***Djevojko, znaš li ljubiti,*** *Zagreb, 1986. što ih je napisao o. Gusić doživjela su već nekoliko izdanja.*

Svakako ne smijemo ovdje zanemariti dobro djelo što ga je napisao o. Ivan Fuček pod naslovom ***Predbračna ljubav,*** *Zagreb, 1974.*

Za način prikazivanja pojedinih primjera koje sam susretao radeći s mladićima i djevojkama poslužilo mi je djelo njemačke književnice i primalje Lisbeth Burger ***U četiri oka,*** *Senj, 1941.*

Zahvaljujem na primjedbama i pomoći svima onima koji su mi pomagali da tekst bude autentičan.

U zagrljaju ljubavi mnogi su zaboravili na svoju budućnost . . .

POLJUPCI

NAŠE STANJE

Statistički podaci o broju pobačaja u Hrvatskoj porazni su.

Hrvatska statistika pobačaja za jednu godinu jest porazna.

Ovdje ne mislim govoriti o odgovornosti žene, muževa i liječnika za ova zla. Želim se ukratko osvrnuti na situaciju malodobnih djevojaka i mladića koji u tome sudjeluju. Mislim da treba upozoriti na početke moralnih katastrofa u koje upadaju maloljetnice, a i zrele djevojke.

Jasan pogled na tu problematiku trebali bi imati ponajprije sami roditelji. Nadalje, mladići koji hodaju s djevojkama i same djevojke često *ne znaju* hodati tako da bi im *ljubav rasla za vrijeme hodanja i da bi se pozitivan rast nastavio u braku.*

Ovdje želim iznijeti svoja zapažanja do kojih sam došao čitajući prijeratnu i poslijeratnu literaturu kao i rezultate 20-godišnjeg rada s mladićima i djevojkama.

Kako sam stanovito vrijeme radio sa srednjoškolcima, dao sam im mogućnost da mi postavljaju pitanja koja bi željeli da ih obradim na vjeronauku.

Među ostalim pitanjima našlo se i ovakvo: Jeli poljubac grijeh?

Ovdje se ne misli na one poljupce između braće, sestara, roditelja, rodbine i dobrih prijatelja kao i onih koji se vole. Oni se najčešće daju u obraz, a znak su međusobne povezanosti, pažnje ljubavi i poštovanja.

U pitanju su oni poljupci koje sve češće vidimo na filmskim i TV ekranima. Tim poljupcima dvoje zaljubljenih izražava svoje ljubavne osjećaje. Kod toga se ne ostaje samo na dodiru usana, već se želi postići što veći dodir i sluznicama usne šupljine i jezikom. Takvi poljupci nužno dovode i potiču na potpuno darivanje – duševno i tjelesno, što je dobro, čisto i sveto *samo* mužu i ženi u zakonitu braku.

Suvremena medicina smatra takve poljupce sastavnim dijelom bračnog darivanja, a nikako *bezazlenošću* s kojom se može igrati.

Odgovor na postavljeno pitanje o grešnosti poljupca dat će sami primjeri mladih koji su to *iskusili* i kojima je nakon toga jasno kako treba hodati.

MNOGI HODAJU OVAKO!?

1. Počeli su lijepo svirati

Glas koncila donio je god. 1976. u broju 25. sljedeći primjer:

- Pred kojih petnaest godina vraćao sam se u suton sa Sljemena. Pokraj mene je prošla nepoznata djevojka. Učinilo mi se da čujem: *Ako me ne spasiš, ubojica si mene i djeteta!* Nisam uopće pomislio da su to riječi meni upućene. Tek na tramvajskoj stanici trgnuo sam se, osjetio sam da mi netko naređuje da se vratim. Nakon nepuna sata bio sam opet na mjestu gdje sam je susreo.

Upravo se bila objesila na stablo, te sam uspio naglim skokom slomiti granu na kojoj se zanjihala. Umjetnim disanjem doveo sam je k svijesti. Prvo što je izgovorila bilo je: *Mama, kako su počeli lijepo svirati!* Nakon toga sam je odveo roditeljima i zaručniku. Bila je noseća, pred diplomom i brakom. Zapala je u krizu, ali se poslije sve dobro riješilo. -

Vjerojatno ova djevojka nije ni mislila dokle će je dovesti poljubac s mladićem. Da je mogla znati, sigurno bi izbjegavala takve poljupce koji je dovedoše do ruba samoubojstva.

2. Ostala je u drugom stanju

Slušala je s ostalim djevojkama predavanja o hodanjima s mladićima bez poljubaca do braka. Nije poslušala. Ostala je s mladićem u drugom stanju. Rodila je dijete i dvije godine nakon rođenja djeteta došla na kratak razgovor u kojem je izjavila:

- Ipak ste imali pravo da treba hodati s mladićima bez poljubaca do braka! -

Normalnim i nepokvarenim mladićima jasno je da bi trebalo hodati bez poljubaca jer oni *ne mogu dijelili poljupce od odnosa.* Djevojke *barem na početku* mogu dijeliti jedno od drugoga. Kasnije ni one to više ne mogu jer od kratkih poljubaca brzo prelaze na dulje, što mladića neobično uzbuđuje. Zato djevojka mora sebi uskratiti poljupce kako bi mladić s njom mogao mirno hodati bez zahtjeva za odnosima.

Oboje trebaju znati *da su poljupci sastavni i neodvojiv dio prave bračne ljubavi.* Brak im je *pravo i jedino mjesto.* Mnoge žene u braku tvrde da osjećaju veću radost zbog poljubaca i maženja nego odnosa. Kod muškarca je obratno. Ako tako razmišljamo o tim razlikama muža i žene, onda nije ništa neobično da mladiću i mužu nije do poljubaca. Zato mladić *lakše hoda s djevojkom bez poljubaca nego s poljupcima bez odnosa.*

3. On je terenski radnik

On je terenski radnik. Svaka dva tjedna ili mjesec dana dolazi kući. Zajedno su dola-

zili na vjeronauk. Počeli su hodati. On je želio poljupce. Na njezinu želju došli su na razgovor. On je počeo govoriti kako rijetko dolazi kući i da bih trebao razumjeti ako hodaju s poljupcima. Nisam to odobrio. Ona je upravo došla k meni da mu ne popustim jer se bojala da će stradati.

Izgleda da ona nije ozbiljno mislila jer je on nakon kraćeg vremena došao i kazao da je *ona* dopuštala poljupce. Nisu nakon toga dugo išli i razišli su se.

Mnoge djevojke *pogrešno* misle da mladići neće s njima hodati ako ne dozvole poljupce. To one po sebi sude. Djevojka mora mladića osvajati samo duševno. Prijeđu li na tjelesnost, njihova ljubav nužno doživljava blokadu. Ljubav raste hodanjem onda ako je *samo duševna.* Taj rast se nastavlja u braku *kuća pridolazi i tjelesnost koja u zajedničkom darivanju budi nove živote.* A svaki novi život treba i oca i majku za svoj zdrav i skladan razvoj.

4. Otišao je ljut

Slušala je predavanje da poljubac treba ostaviti za brak. Došla je zamolivši razgovor.

- Hodam s mladićem koji je svašta prošao sa ženama i djevojkama. To mi je sam priznao. Rekao je da svaka koja mu popusti neće biti njegova žena. Nas dvoje hodamo s poljupcima i maženjima - uzbuđivanjima. Doveo me je gotovo do odnosa. Savjest mi predbacuje takvo hodanje. Što da učinim? -

Ozbiljno sam je upozorio:

- Prekidaj s poljupcima jer ćeš *ti* nastradati, a ne *on*. Ako mu popustiš, možeš se nadati da te ostavi kao i sve one druge s kojima je do sada griješio! -

Nakon nekoliko dana pojavio se njezin mladić.

- Zašto ste savjetovali mojoj djevojci da mi uskrati poljupce? Jedino poljupce imam od nje. Ako mi ih ubuduće uskrati, ostavit ću je! -

- Ostavi je, kako te volja, ali od svoga savjeta ne odustajem! -

Otišao je ljut. Ne bih se začudio da je u onoj žestini i nasrnuo na mene.

Nakon nekoliko mjeseci je ostala u drugom stanju i bilo je dosta borbe da je ipak uzme. Da je ona poslušala, ne bi joj se to dogodilo.

Mnoge djevojke protiv svoje savjesti popuste mladićima *bojeći se* da ih ne ostave. To je strahovita zabluda.

5. Na ludoj nesreći ne gradi se vlastita sreća

Vrlo tiho je pokucala na vrata i ušla.

- Nećete me istjerati!?

- Pa zašto bih te istjerao?!

Oči su joj se u trenutku napunile suzama.

- Ostala sam u drugom stanju i pobacila!

- Jesam li te više puta upozorio da hodaš bez poljubaca?

- Jeste, ali vas nisam slušala ni poslušala!

- Da li si se barem ispovjedila?

- Jesam!

- Bog ti je oprostio!

- Ali ja sebi ne opraštam!

Taj odgovor me prenerazio.

Upozorenja, opomene, poticaji i nagovaranja nisu ništa koristili. Hoće li taj udarac biti otrežnjenje za nju? Gorka je plaća poljubaca prije braka. Sjećanje na učinjeni abortus ostat će do smrti. Može li i *taj mladić ostali ravnodušan* nad nesrećom ove djevojke? Na *tuđoj nesreći* ne gradi se *vlastita sreća.* Koliko će takvih neodgovornih mladića upropasti djevojke?

Na tuđoj nesreći se ne gradi vlastita sreća

6. Kako ću ubuduće hodati?

Došla je sama na razgovor jer je mladić bio odsutan. Slušala je predavanje o hodanjima mladića i djevojaka.

- Na predavanju ste kazali da hodamo s mladićima bez poljubaca! Kako ću ja ubuduće hodati sa svojim mladićem, jer smo do sada hodali i s odnosima, a ne samo s poljupcima?

- Hodaš li ozbiljno s njim i on s tobom?

- Hodamo ozbiljno i namjeravamo se vjenčati!

- Za slijedeći susret s njim pripremi se po prilici ovako. Reci mu da bi željela ubuduće hodati s njim bez poljubaca, a to znači i bez odnosa do braka. Meni je teže *bez poljubaca* (ja ću sebi uskratiti poljupce), a tebi je teže hodati *bez odnosa* (njih se ti odreci). Prema tome, 1:1.

- 2 : 1 za mene! - upala mi je u riječ.

- Kako 2 : 1 za tebe? - postavio sam joj pitanje.

- Meni je sada teško hodati *bez poljubaca i bez odnosa!* objasnila mi je.

- Ako te voli, onda će iz ljubavi prema tebi prihvatiti jednu žrtvu, dok ti radi njega prihvaćaš dvije žrtve. Brzo će vam ljubav porasti. Da te ne ostavi, obećaj mu da mu se kao žena nećeš uskraćivati, a da si sada odnosima šokirana. Zamoli ga da on tebi kasnije kao ženi ne uskraćuje poljupce i maženja! - zaključio sam naš razgovor.

Veliki je broj danas takvih slučajeva. Jedva koja djevojka ide nevina u brak. Dolazile su mnoge djevojke u takvoj situaciji, kao spomenuta. Koje su *poslušale i predložile mladićima* da ubuduće hodaju bez poljubaca i bez odnosa te im priznale svoju duševnu slomljenost dosadašnjim hodanjem, *nisu ih mladići ostavili,* nego su sve poduzeli da se što prije vjenčaju.

Djevojke koje *nisu poslušale* i koje su i dalje hodale protiv svoje savjesti, priznaju da nisu mladići krivi, nego one same.

7. *Od sada do vjenčanja*

Došla je očajna i duševno slomljena. Za kratko vrijeme iznijela je svu svoju prošlost hodanja s mladićem.

- Hodam dvije godine s mladićem. Ostala sam u drugom stanju s njim. Pobacila sam i dobila sifilis od njega. Od sifilisa sam se izliječila. Kako i što dalje?

- Voliš li još tog mladića?

- Da, još ga uvijek volim!

- Voli li i on još uvijek tebe?

- Da, i on mene još uvijek voli! - odgovorila je bez oklijevanja.

- Od sada do vjenčanja hodaj s njim bez poljubaca! - zamolio sam je.

- Ne trebate me uvjeravati da je poljubac grijeh. Ja znadem da jest! - odgovorila je, upavši mi u riječ.

Pokušao sam je nagovoriti da se što prije uda za njega kako bi skratili obostrane muke i teškoće.

Ta djevojka *je svoje poljupce teško i gorko platila.* Znajući iz drugih primjera

kako je odnosima i poljupcima djevojka duševno vezana uz mladića, nisam je savjetovao da ga ostavi, iako bi to većina muškaraca - očeva savjetovala svojoj kćerki.

Odnosima djevojka sebe veže uz mladića vrlo jako, ali *on nije lako jako* uz nju vezan, jer bi se onda brzo i vjenčao, što nije baš redovita pojava u naše vrijeme i na našim prostorima. Nakon odnosa uglavnom se djevojka počinje vladati kao žena, a ne više kao djevojka. Počinje se vladati posjednički prema mladiću koji to teško podnosi. Nastaju često velike svađe medu njima, a i raskidi, što djevojke teško pogađa. Djevojke padaju i u očaj kao što smo to vidjeli na nekim prethodnim primjerima. Djevojka je jaka dok je nevina. Moralnom čestitošću mijenja i popravlja mladića. Snaga joj je u nevinosti.

7. Kako iz nesreće?

Sarajevski časopis za žene *Una* donio je 24. X. 1988. na str. 12 članak pod naslovom *Bezumni čin jedne majke - Novorođenče*

bačeno u grmlje, u kojem se kaže da je Mirsad Hamzić našao u grmlju kraj puta, gdje redovito prolazi na posao, dijete, koje je poplavilo od plača, hladnoće i gladi. Ustanovilo se da ga je majka prije nekoliko dana rodila u klinici *Jezero*. Izašavši iz bolnice ostavila ga je u grmu.

Evo kratkog razgovora socijalne radnice i ove majke.

- Zašto ste to uradili? — bilo je pitanje.

- Morala sam izaći iz bolnice sutradan nakon porođaja. Moji bi inače posumnjali gdje sam. Vrlo su strogi i stalno me kontroliraju.

- Ali, kad vas ovako vide?

- Oni nisu ni znali da sam trudna!

- Što?

- Nisu. Ja sam ovako povisoka i to se nije primijetilo.

- Kažete da radite, pa zašto ste dijete ostavili?

- Ne smijem od mojih . . . Ali vidjet ću, možda ću ja dijete uzeti. Pisala sam momku,

on je na radu u inozemstvu. Ako pristane da se vjenčamo, uzet ću dijete.

Ako ne pristane . . .

Danica Šarić, pisac ovog članka stavila je podnaslov zadnjem dijelu ovog prikaza *Kako iz nesreće?*

Na ovo bih odgovorio kako bi ta djevojka i druge trebale shvatiti da je uzrok tog stanja nezdravo hodanje s mladićima.

Svakako bi morale hodati čisto, tj. bez poljubaca. Tu su počeci takvih tragedija ne samo za njih nego i za djecu koja ne snose nikakvu krivnju.

Njezin brod je otišao. . .

MOŽE LI SE HODATI BEZ POLJUBACA?

1. Ljubav kao temelj ognjišta

Velika francuska katolička revija *La Vie catotique* postavila je neka pitanja djevojkama o braku i ljubavi.

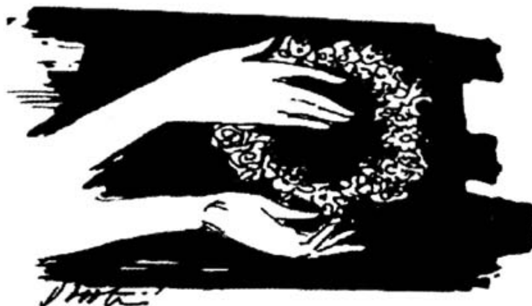
16-godišnja djevojka Brigitte odgovorila je:

- Što je za mene ljubav? Prije svega temelj budućega ognjišta. To je potpuno sjedinjenje dvaju bića u jednom osjećaju i zajedničkom idealu. Ono što me privlači ljubavi to je dah vječnosti, neko poniranje u Boga. Ne nađem li takvu ljubav, neću se ni udati. I mogu vam otvoreno reći da sam protiv seksualnih iskustava prije braka. To bi bilo rušenje najdubljeg smisla ljubavi. Nemojte misliti da sam zanesena. Ja sam

sasvim obična djevojka i vrlo normalna. Ja osjećam svoje tijelo kao i svaka djevojka. Ali ja tražim mnogo, ja sam spremna obuzdati se da sačuvam svoj pojam ljubavi, da sačuvam samu sebe. Slobodno recite da sam idealist. Jesam! Ali ja sam u isto vrijeme realist. Ne vjerujem ni u idealizam bez realizma, ni u realizam bez idealizma. (Glas Koncila, br. 12 od 21. VI 1979., str. 16)

Hoće li Brigitta uspjeti ostati nevina do braka, tj. sačuvati svoje djevičanstvo, ovisit će o njezinu stavu prema poljupcima. Ne samo ona nego i većina djevojaka - moralno odgajanih - isključuje spolne odnose prije braka. Da bi to ostvarile, neminovno se traže *žrtve,* tj. da sebi uskraćuju do braka poljupce, a mladiću odnose. Gotovo većina djevojaka bi hodala s poljupcima, a bez odnosa. Da se prihvati hodanje bez poljubaca, *lakše je u praksi uvjeriti mladića nego djevojku.* Ova obostrano prihvaćena žrtva rađa rastom ljubavi dvaju zaljubljenih u tolikoj mjeri da drugi to primjećuju.

Normalan rast nastavlja se u braku kada nakon vjenčanja uz Božji blagoslov toj duševnoj ljubavi pridolazi i tjelesna. Baš su toj bračnoj ljubavi upravo poljupci sastavni dio.

I najteža žrtva lakša je od najmanje grižnje savjesti.

2. Umiri savjest

Došli su oboje na razgovor.

- Što bismo učinili? Za mjesec dana ćemo se vjenčati. Ovih dana je njega poljubac toliko uzbudio da je smatrao nedopuštenim pričestiti se. Ni ja nisam išla na pričest!

- Ukoliko smatrate da ste učinili grijeh, a prema vašem postupku on to smatra teškim prijestupom, neka se ispovijedi da smiri savjest. Ukoliko i ti smatraš da si kriva, smiri i ti savjest iskrenom ispovijeđu. Od sada do vjenčanja hodajte bez poljubaca i zagrljaja!

Mislim da su poslušati.

3. *Spremna sam...*

Mjesec dana prije zaruka došao je mladić. Odmah je rekao:

- Želio bih s vama razgovarati!

Poznajemo se dulje vrijeme pa sam vjerovao da će razgovor biti srdačan.

- Hodam s djevojkom tri godine. Hodam prema vašem savjetu bez poljubaca. Katkada bih je zagrlio, ali bih sam prekinuo jer me zagrljaj i poljupci jako uzbude. Kroz sve to vrijeme nastojao sam je pripraviti za brak i bračni život. Kada bih joj rekao da u braku očekujem da se ona vlada ravnopravno, tj. da i ona zaželi bračno darivanje kao što ću ja

zaželjeti, ona bi me uvijek presjekla i skrenula razgovor na drugu temu. Odgovorite mi: Tko nije normalan? Ja ili ona?

I ti i ona ste normalni! Ovu delikatnu poruku ona od tebe ne prima jer na tom području ti nisi za nju autoritet. Međutim, ovako kako ti osjećaš, ispravno je, tj. u bračnom darivanju muž i žena su *ravnopravni*. Tu ravnopravnost gotovo očekuju svi muževi, ali ih malo dočeka jer im žene nitko nije pripravio za bračnu ravnopravnost. Budući da ti djevojku poznajem, dovedi je na ovakav razgovor!

Nakon nekog vremena došli su oboje. Bez mladićeve prisutnosti kratko sam djevojci objasnio kako Sveto pismo u 1 Kor 7, 1-5 govori o ravnopravnosti muža i žene u braku. Obećala je da će se kao žena stvarno vladati ravnopravno prema mužu.

- Jesi li spremna bez neugodnosti i šoka ovo i pred njim sada reći?

- Spremna sam i neće mi to biti neugodno!

- Pozovi sada njega i to mu lijepo kaži!

- Spremna sam se ravnopravno vladati kao žena kako to govori Sveto pismo!

- Kamen mi je pao sa srca! - uskliknuo je on spontano i veselo.

- Da niste došli na ovaj razgovor, mučio bi se do smrti u bračnom životu! - rekao sam mu.

Uzeli su se brzo nakon toga razgovora. Već su nekoliko godina u braku. Ona se zaista ravnopravno vlada. Zadovoljni su oboje. Isplatilo im se hodanje bez poljupca. Mislim da im ljubav raste i sada, u braku, kada je i duševna i tjelesna.

Mirom i strpljivošću može se sve dobiti, a nesmotrenošću sve izgubiti.

4. Mogli bismo ovako još četiri godine

Oboje su došli na kratki razgovor. Mladić je odslužio vojsku i prije toga srednju školu, a djevojka srednju školu i odmah se zaposlila.

- Nas dvoje ozbiljno hodamo. Sada se ne možemo uzeti jer ja mislim ići na fakultet. Ne bismo se htjeli rastaviti. Što nam savjetujete? - počeo je on razgovor.

- Hodajte bez poljubaca!

Otišli su. Nakon dvije godine on se pojavio i odmah rekao:

- Ovako bismo nas dvoje mogli hodati još četiri godine!

- Da, ako budete i dalje slušali i hodali bez poljubaca! Da niste poslušati, ne biste mogli hodati mirno ni nekoliko mjeseci! - primijetio sam.

Nakon završetka njegova studija, uzeli su se.

Zbog obostranih teškoća dobro je hodati ne više od godinu dana. ali niti manje od 6 mjeseci. Za to vrijeme trebaju se mladić i djevojka duševno upoznati i uvidjeti *bogat-*

stvo duše drugoga. To je *ržno* za zdravo hodanje i upoznavanje prije braka. Važan je elemenat da shvate kako su se zavoljeli zbog protivnog temperamenta, jer njemu otvorenijem odgovara zatvorenija djevojka, i obratno, zatvorenijem mladiću odgovara otvorenija djevojka. To je interesantnost cijeloga života. Takvi se najredovitije i uzimlju.

Molitvu stavi u temelje svoga sadašnjeg i budućeg života!

Studentska hodanja su većinom *duga*. Moguća su uz veliku disciplinu jer je ljudska slabost vrlo velika. Na to moraju oboje raču-

nati ako žele postaviti solidne temelje buduće bračne zajednice.

Jedan od glavnih elemenata za one koji hodaju dulje kao i za one koji hodaju kratko jest, uz već preporučeno, da mole i pristupaju često sakramentu ispovijedi i pričesti. Čistoća se čuva izbjegavanjem svih bestidnosti kao što su: bestidni filmovi, knjige i časopisi, moda i slično. Najteži je problem s maštom. Mašta ne može ostati prazna. Nju moramo ispuniti čistim slikama. Zato je vrlo dobra pomoć molitva krunice, jer se po krunici kao na filmu odvija Marijin i Isusov život, te se tako mašta hrani svetim i čistim slikama. Zato navalu bestidnih slika možemo najbolje suzbiti da ih eliminiramo svetim slikama koje će ispuniti našu maštu. Treba promijeniti film. Duga kršćanska tradicija nam govori da ostajemo čisti samo uz uvjet da izbjegavamo nečiste prigode. Sigurno je, ako se izlažemo grešnim prigodama, da ćemo pasti, te ne postajemo jači nego slabiji. Mnogi roditelji dopuštaju kćerima da idu na ljetovanje s mladićima. To je guranje vlastitog djeteta u propast. Kršćanski roditelji

neće niti sinu odobriti da ide s djevojkom na ljetovanje, jer i on mora biti čist i nevin. Isti moral vrijedi za mladića kao i za djevojku. Opasnost je za oboje ako su posjeti jednog ili drugoga u stanu ili kući bez prisustva trećih.

Čist i djevičanski mladenački život je i najbolja zaštita od side i ostalih bolesti.

Na sličan način kao što je već spomenuto čuva se mladić i djevojka i od samobluda.

5. *Situacija je spašena*

Viđao sam ih više puta. Ozbiljno hodaju. Pozvao sam ih na razgovor. Oboje su prihvatili. Prvi razgovor je bio samo dogovor.

- Ne znam kako ste do sada hodali. Od sada hodajte bez poljubaca! Ako hoćete opravdanje ovog savjeta, dođite pojedinačno na razgovor!

On je odmah zaželio da dođe prvi na razgovor, što se i dogodilo drugi dan. Iznio je svoje planove za budući obiteljski život. Želi da mu žena bude u kući, a da on sam

radi izvan kuće. Ovo mu se kasnije i ostvarilo u braku.

Treći dan je ona došla na razgovor. Gotovo s uzdahom olakšanja je počela:

- Spašena je situacija. Ovih dana sam ga namjeravala ostaviti jer je zahtijevao odnose. Odmah smo prihvatili da hodamo do braka bez poljubaca!

Uzeli su se. Zadovoljni su. Odgovaraju jedno drugome. Sada već imaju više djece. Nakon nekoliko godina braka kazala je ona pred njim:

- Oni dani otkada smo prvi put bili kod vas pa do vjenčanja najljepši su mi dani u životu koje sam do sada imala.

Taj primjer mladića i djevojke očit je primjer *neznanja i nepoznavanja naravi* mladića i djevojke. Jasno je da su se iskreno voljeli. Hodanje s poljupcima njega je dovodilo do toga da je postajao *zvijer* prema njoj, a ne više čovjek. Ona mu je, i *neznajući postajala poljupcima zavodnica, a ne anđeo čuvar*. Kada bi pak mladići *znali* kako su djevojke duševno slomljene odnosima prije braka, *nijedan ne bi zahtijevao da popuste.*

Kada bi, obratno, *djevojke htjele shvatiti i povjerovati kako je mladiću* strašno teško, i gotovo nemoguće, dijeliti poljupce od odnosa, spremno bi radi budućih muževa i zajedničke sreće u braku pridonosile tu žrtvu, tj. hodanje bez poljubaca.

6. Teško je dijeliti poljupce od odnosa

Djevojka se potužila mladićevoj majci kako on zahtijeva odnose prije braka. Mladićeva majka nije stala uz sina nego uz buduću snahu. Poslala ih je k meni. Zatražio sam od njih da ubuduće hodaju bez poljubaca. Uzeli su se i nakon nekog vremena bračnog života ona je priznala:

- Dok smo hodali, nisam se htjela odreći poljubaca. Sada znadem, jer živim bračnim životom, kako je teško dijeliti poljupce od odnosa!

Da bi oboje mirno, zadovoljno i veselo hodali, *djevojka mora povjerovati* da je mladić *vrlo slab* na području čistoće pa ga zato treba štititi svojom uzdržljivošću od poljubaca do braka.

7. *Prekidaj s poljupcima*

Poznam je već nekoliko godina. Od prijatelja i prijateljica saznala sam daje počela ozbiljno hodati s mladićem. Sretnem je i kažem:

- Čujem da hodaš s mladićem?

- Da!

- Hoćeš li doći na razgovor?

- Hoću!

Dogovorili smo se o posjetu. Došla je točno prema dogovoru.

- Mladić mi u svemu odgovara. I ja njemu. Hodamo već nekoliko mjeseci! Već smo se dogovorili o datumu ženidbe!

- Hodate li s poljupcima?

- Da!

- Hodate li s maženjima?

-Da!

- Da li si šokirana maženjima?

- Jesam!

- Hodate li s odnosima?

- Ne!

- Prekidaj s poljupcima jer ćeš popustiti i stradati! - upozorim je. Nakon toga sam joj

rastumačio fiziologiju bračnog darivanja. Shvatila je da treba prihvatiti hodanje do braka bez poljubaca. Zamolio sam je da sama pripravi mladića za bračni život te da mu obeća ravnopravnost i spontanost u braku kako bi ga zadržala da je ne ostavi.

Dogovoreno je sve ispunila. Mladić je također prihvatio daljnje hodanje bez poljubaca. Uzeli su se. Oboje su radost jedno drugome kao i svojim ukućanima.

8. Vas dvoje se sve više volite!

Zrela je djevojka. Počela je hodati s mladićem prije mjesec i po dana. Pitam je:

- Hodate li s poljupcima?

- Da!

- Hodate li samo s poljupcima?

- Samo s poljupcima!

- Prekini s poljupcima jer ćeš stradati! Rastumačio sam joj fizilogiju bračnog života muža i žene. *Povjerovala je i poslušala.* Bila je vrlo iznenađena što je hodanje bez poljubaca prihvatio njezin muž.

Na ruganje je naišla kod svojih kolegica koje je potakla da hodaju do braka bez poljubaca. Nedugo nakon toga jedna joj je kolegica primijetila:

- Vas dvoje se sve više volite!

Ovo je primjer kako raste zdrava mladenačka i zaručnička ljubav. Taj rast i drugi primjećuju.

Trenutak strpljivosti donosi godine radosti i mira!

9. Hodat ćemo bez poljubaca

Prije nekoliko godina, nakon predavanja što sam ga držao u jednom našem mjestu

ženama i djevojkama o hodanjima mladih, došla je jedna žena na razgovor. Na kraju razgovora kaže mi:

- Moja kolegica je još djevojka. Ljuti se na vas što ste kazali da treba hodati s mladićem bez poljubaca. Rekla je da to ona ne može prihvatiti!

- Kako dugo ona hoda sa svojim mladićem? - upitam je.

- Dvije godine! - odgovorila je.

Djevojku nisam ni pozvao na razgovor, nego mladića. Iznio sam kako je ona slomljena svakim odnosom što ga imaju. Nisam znao kako će reagirati. Nakon toga je došla ona sama na razgovor.

- Od sada ćemo do braka hodati bez poljubaca i bez odnosa! - iznijela je mladićev prijedlog koji je nju vrlo obradovao jer je kršćanski odgojena. Odnosi s njim su joj zaista bili duševni šokovi.

Nakon toga je on sve poduzeo da se što prije uzmu. To su i učinili.

10. Kad bih opet počela hodati

Dulje vrijeme sam je pripremao za hodanje s mladićem i za brak. Kada je ozbiljno počela hodati s mladićem, došli su oboje na razgovor. Odmah sam se s njim dogovorio da ubuduće hodaju bez poljubaca. Nakon nekoliko tjedana sretnem je na ulici i upitam:

- Hodate li onako kako smo razgovarali?

- Malo da, malo ne!

Pozvao sam je da dođe opet s mladićem. Došli su i obećali da će poslušati. Nastavio sam s pripremama za brak. Nekoliko dana nakon vjenčanja kazala je:

- Nedavno me srela prijateljica i rekla mi je da se ja i moj zaručnik sve više volimo!

Uzeli su se i radosnim darivanjem jedno drugo razveseljavaju.

Nedavno sam razgovarao s njom o teškoćama koje ima u braku s mužem i kazala mi je:

- Kada bih opet počela hodati, hodala bih bez poljubaca do vjenčanja, jer često me

boli što je on još uvijek više uz svoju majku i svoje nego uz mene.

- To ti je posljedica što nisi prihvatila hodanje bez poljubaca kako sam ti savjetovao. Ipak, tijekom vremena ćeš pobijediti Taj nedostatak radosnim i spontanim darivanjem kao žena - dodao sam na kraju.

POVRATNE INFORMACIJE

ODJECI

Knjižicu najozbiljnije čitaju *očevi* koji imaju kćeri u dobi da počinju hodati s mladićima. Čak i vrlo zainteresirano preporučuju kćerima da pročitaju tekst.

Mladići uglavnom *teže* prihvaćaju tekst. Ipak, ozbiljni ga lakše prihvate, a pogotovo ako se djevojka s kojom ozbiljno hodaju, služi ovakvim hodanjem kako ga preporučuje knjižica.

Djevojke, koje su *već stradale* na području čistoće, daleko ozbiljnije i realnije razmišljaju o primjerima u kojima i sebe pronalaze.

Najteže i s *ogorčenjem* govore o tekstu *čestite* djevojke, što je znak da je njihova narav i narav mladića sasvim protivna. Ako mladić i djevojka prihvate hodanje bez po-

ljubaca, događa se da mladić predloži zaruke u roku od 3-6 mjeseci. Nakon toga slijedi brzo vjenčanje.

Čestitu djevojku najbolje može uvjeriti u ispravnost hodanja s mladićem bez poljubaca *vlastiti otac.* Izneseni primjeri povratne informacije upotpunjavaju prijěsnja dva izdanja knjižice.

PRIMJERI

1. Tako si tvrdoglava

Zrela je djevojka. Pročitala je knjižicu. Posudila je svom susjedu, mladiću svoje dobi. U razgovoru ga ona upita:

- Da li su mladići takvi kako piše u knjižici?

- Nisu!, odlučno i gotovo ljutito je odgovorio.

Nakon nekog vremena oboje su opet raspravljali o knjižici. U jednom trenutku, kada je mladić uvidio daje nije uvjerio, kaže joj:

- Znadeš kad si tako tvrdoglava, reći ću ti: Takvi su zaista kako piše u knjižici!

2. *Nisam se usudila razgovarati*

Djevojka je od 16 godina. Kaže:

- Dala sam knjižicu svima u kući da je pročitaju. Jedino sam se usudila otvoreno razgovarati o njoj sa starijim bratom!

- Zašto nisi razgovarala s ocem?

- Nisam tako bliza s njim kao sa starijim bratom!

- Što ti je brat rekao?

- Dečki su takvi kako piše u knjižici, odgovorila je.

Čini se da je ipak potrebno svjedočanstvo muškog da bi djevojka povjerovala kako su istinite tvrdnje navedene u knjižici.

3. *Shvati me*

Kada je mladi muž pročitao knjižicu, dao je komentar svojoj ženi:

- Shvati me zašto ti toliku nježnost ne iskazujem, kako ti očekuješ i što mi prigovaraš!

Ona mi sa začuđenošću ovo reče.

- Ovakvo vladanje tvoga muža - rekao sam joj - pokazuje njegovu normalnost i iskrenost, jer kada želiš nježnosti (poljupce i maženje), moraš biti spremna na potpuno darivanje, jer on po svojoj prirodi ne može dijeliti jedno od drugog.

4. Izrugan sam i ostavljen

Mladić je u zrelim godinama. Pročitao je knjižicu i pokušao je naći djevojku koja bi prihvatila hodanje bez poljubaca. Gotovo razočaran i slomljen obratio mi se nakon nekog vremena:

- Neće djevojka hodati bez poljubaca! Izrugan sam od njih i ostavljen!

- Znači da one zaista ne znaju i ne poznaju narav mladića, završio sam.

5. Iz ljubavi činiti žrtvu

Zamolili ste me da Vam napišem kritiku na pročitanu knjigu. Da sam je pisala samo tjedan dana prije, bila bi to doista kritika, ali

sam shvatila, želim biti sretna u ljubavi i životu, moram prihvatiti hodanje bez poljubaca.

Moj mladić i ja hodamo ozbiljno i želimo cijeli život biti zajedno. Oboje smo nevini i do sada nismo niti s jednim partnerom (u dosadašnjim vezama) htjeli stupiti u odnose. To smo smatrali, taj čin, svetim samo bračnim drugovima. No, prije nekoliko dana došli smo u iskušenje. Zahvaljujući mojoj intuiciji, nismo izvršili sjedinjenje.

On smatra, ako nekoga voliš, prirodno je predati mu se sav. Mišljenja sam jednakoga, ali pod uvjetom da su dvoje koji se vole, vezani brakom. Objasnila sam mu da bi čin sjedinjenja prije braka loše djelovao na moju psihu, ali da ga iskreno volim i želim mu pokloniti cijeli život. Iz ljubavi prema meni obećao mi je da će učiniti žrtvu i da će se u tom pogledu strpiti do braka.

Tako smo se dogovorili hodati bez poljubaca jer su oni nedjeljivi od odnosa.

Bilo bi mi drago da sve djevojke ili bar većina njih budu sretne poput mene i da se odlučno suprotstave poljupcima prije braka.

6. Poljupci i »bratski« poljupci

Mladića sam upoznala u društvu zajedničkih prijatelja. Osjetila sam nešto prema njemu što ne bih znala kako nazvati. Svidio mi se. Počeli smo se češće viđati. Nikada sami, uvijek u društvu prijatelja. Tako je počelo.

- Da li si mu dala knjižicu »Hodanje mladića i djevojke«?

- Ne!

- Zašto?

- Čekala sam da vidim misli li on ozbiljno sa mnom.

- Jeste li hodali dugo bez poljubaca?

- Nije bilo dugo! Nekoliko tjedana. Kada smo se poljubili, to su u početku bili zaista »bratski« poljupci. Barem sam tako ja doživljavala.

- Da li ste i takvim poljupcima, mislim »bratskim« nastavili?

- Ne!

- Zašto?

- Osjetila sam da više to nisu samo »bratski« poljupci, pa sam prekinula.

- Kako je on to prihvatio?

- Složio se. Nisam mu trebala mnogo objašnjavati.

- Da li ti je bilo teško dalje hodati s njim bez poljubaca?

- Jest, ali sam shvatila da je za našu ljubav ta žrtva potrebna i korisna.

- Smatraš li zaista u dubini srca da treba hodati do vjenčanja s mladićem bez poljubaca?

- Da!

7. Jaki su lijekovi u malim bočicama

Sreo sam u vlaku majku 40-ih godina s kćerkom od 16 godina. Razmatrajući o problemima mladih, školi i studiju, u jednom trenutku primijetih:

- Mnoge djevojke idu na fakultet više zbog toga da nađu mladiće nego zbog studija!

- Moja kćerka neće imati te nevolje jer ona već hoda, dodala je ta majka!

Izvadio sam iz torbe knjižicu »Hodanje mladića i djevojke«, pružim je djevojci uz primjedbu:

- Ne znam kako si do sada hodala! Od sada ti preporučujem da hodaš kako piše u knjižici!

Djevojka ju je pročitala od početka do kraja. Dok je djevojka čitala knjižicu, razgovarao sam dalje s majkom. Primijetio sam u jednom trenutku:

- Knjižica je malena i kratka!

- Pustite, jaki su lijekovi u malenim bočicama.

- Knjižicu sam zato tako malenu napisao da je mladi pročitaju. Kad bi bila velika po broju stranica, ne bi je mladi pročitali.

Kad je ta mlada djevojka pročitala knjižicu, dade je odmah majci. Nakon pročitanih nekoliko prvih stranica, majka kaže kćeri:

- Da mi iznesemo svećeniku svoj slučaj!

- Mama, pa neću valjda o tome pred svima govoriti, primijeti djevojka.

- Izađimo samo na hodnik. Ona mi je kratko iznijela svoje hodanje s maladićem.

- Molim te, do vjenčanja hodaj kako treba.

- Obećajem.

- Pošalji majku, da razgovaram, pa da ti dopusti da se što prije udaš!

- Nemojte joj sve reći što sam vam povjerila.

- Ne boj se.

S majkom sam također kratko razgovarao.

- Mama, kći vam se zaručila. Hoda s mladićem koga voli i koji nju voli! Obradite muža da dopusti udaju kćeri!

- Dobro. Vidim što je i slažem se s vama. Hoćete ih doći vjenčati?

- Ne. Na krstitke ću doći!

Njih dvije su izašle prije mene na svojoj odredišnoj stanici, a ja sam produžio vožnju prema svome cilju.

8. Pitala sam oca

Pročitavši vašu knjigu »Hodanje mladića i djevojke«, bila sam u nedoumici da li i dalje da radim po svome ili da se okrenem

zdravom načinu života i prihvatim to onako kako ste vi napisali. Razgovarala sam i s djevojkama iz razreda (četvrti razred srednje škole, tj. maturantice) i objasnila im što ste napisali u svojoj knjizi i cure su mi rekle da bi i one htjele hodati s dečkom bez poljubaca samo kad bi se takav dečko našao koji bi htio hodati na takav način. Velika je greška što mi djevojke mislimo da su dečki bezobrazni i hodaju s curom samo da je iskoriste, a ne znamo kakvi su oni ustvari u duši. Bila sam u velikoj zabludi što se toga tiče pa sam pitala oca da lije to tako kako ja mislim ili onako kako u knjižici piše i da imamo pogrešnu sliku o dečkima jer su oni uvijek prikazivani u najcrnjem svjetlu. Mislim da dečki ne bi bili takvi da djevojke nisu popustljive. Da su djevojke odlučne i čvrste, i oni bi bili drugačiji.

Razgovarala sam s jednom djevojkom iz svog razreda koja je u visokom stupnju trudnoće i ispričala joj sve u vezi s vašom knjižicom i ona mi je rekla da je to sve tako kako piše i da joj je ta knjižica bila u rukama

bar prije pet mjeseci, ne bi bila u ovakvom stanju i zdravo bi hodala sa svojim dečkom.

Ja sada nemam dečka, ali kad ga jednog dana budem imala, hodat ću s njim na jedini mogući ispravan način, a to je onako kako ste vi napisali u svojoj knjizi.

Jedino zdravo hodanje pridonosi sreći u braku.

Kada bi svi radili tako kako vi propovijedate, tj. pišete u ovoj knjižici, bilo bi manje nesreće i ljudi bi bili sretniji.

9. Oslonac i podrška

Sedamnaestogodišnja djevojka iznosi svoje mišljenje o knjižici »Hodanje mladića i djevojke«.

- Smatram da je knjiga poučna jer pokazuje djevojkama put u bolju budućnost. U današnjem svijetu jedan dio djevojka ne zna ili ne želi znati da je krivo imati odnose (poljupci i maženje) s mladićima prije braka. One bi tim činom u brak ulazile »prljave« i

za njih brak, na neki način, ne bi bio ništa novo i odnosi između muža i žene ništa nepoznato. Mislim da bi u takvom braku dolazilo do svađa gdje bi muž znao vrijeđati ženu rečenicama:

- Da li si onog prije voljela više nego mene?

Knjiga predstavlja olakšanje za one djevojke koje ne znaju odrediti pravi put u svom životu i, pročitavši vašu knjigu, ja kao i ostale djevojke koje su pročitale knjigu (nadam se da većina njih ima pozitivno mišljenje o knjizi), osjećamo da nam ona pruža oslonac i podršku u sadašnjem i budućem životu kada se osamostalimo i odlučimo na brak.

Za mladića bi knjiga trebala predstavljati kao neku opomenu, mada ne smatram da su svi oni tako loši, bar ne oni koje ja poznajem. Mladići bi trebali biti pažljiviji s djevojkama, kao i one s njima, i zajedno bi trebali otvoreno pričati o toj temi da bi našli zajednički jezik i da bi njihova veza bila i ostala tajna.

10. Sada jasnije vidim

Osamnaestogodišnjakinja kaže o knjižici:

- Knjižica je mala, brzo i lako se čita, a što je najvažnije razumljiva je i jasna. Mislim da svatko može shvatiti što nam želite reci sa svim tim primjerima. Mene ste sasvim sigurno uvjerili da do braka s mladićem treba hodati bez poljubaca, iako je u početku bilo teške borbe sa samom sobom. Drago mi je što mi je knjižica pomogla da jasnije vidim svoj put. Zato ću je rado dati daje pročitaju svi koji budu željeli.

11. Nije išao ni u crkvu ni na vjeronauk

Pročitala sam vašu knjigu. Pokušat ću vam kratko opisati svoje djevojaštvo:

- Kao djevojka išla sam na vjeronauk. Slušala sam predavanja o hodanju bez poljubaca. Oni kratki bi bili dopušteni samo zaručnicima, a darivanje samo u braku. S majkom nisam nikada razgovarala o tome.

Otac je sam započimao razgovor i uvijek mi je govorio da ne smijem popustiti.

Imala sam jednog mladića s kojim sam brzo prekinula. Čim smo se upoznali i prošetali, odmah je tražio da mu se predam i tako mu iskažem ljubav. Nisam popustila i mislila sam da me iskušava jer me ne pozna. To se ponavljalo kod svakog susreta, što je za mene bilo veliko duševno opterećenje. Išla sam u školu. Morala sam učiti, a on je bio dosadan. Izlazila sam s njim samo za vikend, što njemu nije odgovaralo. Primjetila sam da je ljubomoran. S tim se nisam mogla složiti. Predložio je da napustim školu i da se udam za njega, što sam odbila. Nismo mogli naći zajednički jezik, pa smo prekinuli.

-Jesi li hodala s njim s poljupcima ili bez njih?

- Hodali smo s poljupcima!

- Zato ga nisi mogla ni mijenjati.

- Željela sam imati pametnog mladića, a ne tvrdoglavog i ljubomornog. Takvog sam i upoznala. On je već radio. Nije išao u crkvu niti na vjeronauk. Nagovorila sam ga da ide

i u crkvu i na vjeronauk. Uvidjela sam da mu je stalo do mene. Nisam ga željela izgubiti. Hodali smo s poljupcima, a prekinuli smo s njima kada smo čuli na vjeronauku da treba hodati bez njih.

- Tko je predložio da hodate bez poljubaca?

- Ja sam predložila, a on je prihvatio. Oboje smo bili nevini. Takvi smo željeli ići u brak. Nakon kraćeg vremena smo se zaručili.

- Tko je prvi predložio zaruke?

- On, a ja sam pristala. Zaručeni smo bili četiri mjeseca. Od prijateljskih poljubaca došlo je do većih i upali smo u teške kušnje. Posebno je bilo teško zaručniku. Tražio je darivanje, što sam odbila.

- Vidiš, upravo to što si sada kazala, potvrđuje opravdanost hodanja bez poljubaca do vjenčanja. Shvaćaš li?

- Razumijem. Baš ti prijateljski - zaručnički poljupci doveli su nas do krize. Budući da sam skoro deset godina u braku - i to sretnom braku, uvjerena sam da se prava ljubav, duševna i tjelesna može doživjeti

samo i jedino u braku, tj. nakon vjenčanja kada mladić i djevojka, zaručnik i zaručnica postanu pred Bogom muž i žena.

12. Volio sam je više nego sebe

Pročitavši Vašu knjigu, dugo u noć sam razmišljala i u mislima se vraćala tridesetak godina unatrag. Zahvalila sam dragom Bogu i strogom odgoju svojih roditelja što sam vrlo rano shvatila da je čistoća duše i tijela nešto najvrednije što imam. Nekad smo svoje osjećaje skrivali duboko u svom srcu. Priznati da volim, bilo mi je teško. To je bilo blago mog srca. On je brzo otkrio da ga volim. Bila sam najsretnija kad mi je rekao da i on mene voli, ali da iznad svega želi da ne razočaram svoje roditelje, da završim školu. Ponekad smo otišli u kino. Stisak ruke dovoljno je govorio. To je bilo jedino što smo sebi dozvolili. Hodajući osam mjeseci nije nam bilo lako, ali smo oboje željeli da zaista u punoj čistoći započnemo svoj brak. Ne želim lagati ni Bogu ni čitateljima ovih redaka, ponekad je poželio da me poljubi.

Osjetivši poljubac na svom licu uvijek bi ga zamolila da je vrijeme da ide kući, bojala sam se da ne padnemo na ispitu, da ne okaljamo čistoću svoje ljubavi. Danas je iza nas punih 28 godina braka. Sretni smo ... Kad sam pred jednim društvom ispričala da sam nevina ušla u brak, jedan se »gospodin« nasmijao i rekao: »Ja to ne razumijem, čini mi se da te tvoj muž nije dovoljno volio kad je mogao pokraj tebe osam mjeseci biti i ne dirati te.« Moj se suprug na to nasmijao i spremno mu odgovorio: »Volio sam je više nego sebe, mislim da je prava ljubav ona koja pozna smisao žrtve.«

13. Ne vrijedi riskirati

Oduševljena sam Vašom knjižicom i u potpunosti se slažem s Vama. Sada još nemam dečka, ali kad počnem hodati, poduzet ću sve da hodam prema Vašoj preporuci.

Mislim da bi tu knjižicu trebali pročitati svi ljudi, a pogotovo mladi, jer je upravo neznanje uzrok svim pogreškama. Međutim, u razgovorima sa svojim vršnjacima primije-

tila sam jedan problem koji je posebno izražen medu mladima iz intelektualnih i umjetničkih krugova. Oni ne vjeruju drugima, već žele sve sami iskusiti, provjeriti i doći do svojih zaključaka. Vrlo su sigurni u pozitivan ishod takvog načina života jer su duboko uvjereni u svoje sposobnosti i čvrstinu svog karaktera.

Mnogi uspiju na taj način doći do pravilnih zaključaka, ali većina zaglibi i unesreći se za čitav život. Ima ih i takvih koji znaju kako treba pravilno hodati, ali ipak popuštaju svojoj slabosti s opravdanjem da moraju i iskustveno potvrditi svoj stav. Ja se slažem s njima da je osobno iskustvo vrlo vrijedno, ali mislim da ne vrijedi riskirati kad se radi o životno važnim stvarima kao što je očuvanje nevinosti i ostvarivanje sretnog braka.

Vaša je knjižica, zato, vrlo dobar nadomjestak osobnom iskustvu jer je puna živih primjera i gorkih iskustava na koje se ne može ostati ravnodušan i iz kojih možemo uz malo dobre volje mnogo toga naučiti. Živa mi je želja da ova knjižica što više

mladića i djevojaka potakne na zdrav način hodanja kako bi kasnije i oni i cijelo društvo zajedno s njima živjeli mirno i sretno.

14. Da sam to prije znala

Dvadesetdevetogodišnjakinja piše:

- Pročitala sam vašu knjižicu »Hodanje mladića i djevojke«. Kamo sreće da sam je prije imala, da sam je prije pročitala! Ali možda ja prije u sve to ne bih toliko vjerovala, jer ponekad je potrebno puno toga da se dogodi da bi se došlo do nekih spoznaja ... Tek sada kada znam tu tajnu hodanja mladića i djevojke, tek sada smijem ući u neku vezu ... A da sam prije to sve znala, kako treba na pravi način pristupiti hodanju, ne bih se toliko mučila ... Ni poljubac prije braka. Oduvijek sam to osjećala, ali nisam bila sigurna. Drugi su me protivno učili.

75. *Čeznula sam sve ove godine*

Dvadesetčetirigodišnjakinja piše:

- Vaša knjižica o »Hodanju mladića i djevojke« me oduševila, iznenadila, na

ugodan način zbunila i što je još važnije - dala putokaz, vjerujem i rješenje. Pa ja prvi put otkad živim čujem, tj. čitam da netko preporučuje hodanje bez poljubaca! A čini mi se da sam sve te godine čeznula da čujem baš to. Čak ni u crkvi, ni na vjeronauku ... Ako bi se tamo i govorilo o tim stvarima, govorilo bi se nedorečeno, uvijeno, često puta i neobrazloženo, a u vašoj knjižici sve je tako jasno. Treba samo prihvatiti. . .

(Upoznala je mladića i evo što sama piše).

- Počeli smo izlaziti, najprije u društvu, potom sami. I ti naši prvi dani bez poljubaca bili su stvarno prelijepi.

I tada sam ja, nešto me tentalo, odlučila dobiti taj prvi poljubac, pa sam ga i dobila. Nisam sebi htjela priznati, ali odmah sam osjetila da to nije to i da se nekako na taj način udaljujemo od onog *nečega* što je bilo među nama u početku. I tako smo do kraja njegova boravka dane provodili ljubeći se. Prestali smo čak i razgovarati. O koja sam ja sebična budala bila! Momak je za 15 dana

išao u vojsku, a meni je bilo samo do *mojih* poljubaca.

(Kasnije je otišla k njemu u vojsku, izvukla ga iz kasarne i zavela. Oboje su osjetili da to nije nikako u redu. Nakon izlaska iz vojske ona ga zove da dođe k njoj na ljetovanje u vremenu kada neće biti kod kuće roditelji. Tada dolazi ova knjižica koju je pročitala i sama nastavlja dalje).

- Čim sam pročitala vašu brošuricu gdje se spominje baš to *ljetovanje*, isti tren sam mu napisala da je bolje za obostranu sreću da ne dolazi i da jest da nas je ona noć *opametila*. Zato ne bi bilo dobro stavljati se u iskušenje! Vjerojatno i on slično razmišlja jer bi već bio odgovorio (odmah) daje smatrao pametnim doći... I jedva čekam da mu predložim da živimo, odnosno hodamo onako kako to piše u vašoj brošurici. Da, možda to nije lako, ali je slatko. Ovo do sada znalo je biti gorko.

Svidjelo mi se u vašoj knjizi što ne savjetujete odmah *prekidaj s njim!*, čak i u vrlo kompliciranim slučajevima. A meni su

to tako često znali reći. Vi vjerojatno kao i ja smatrate, da ako ljubav bar i malo tinja, treba je rasplamsavati. Najlakše je gasiti. Ja vjerujem u snagu molitve. I baš sam se u zadnje vrijeme naučila moliti. Srcem. I molim se za nas dvoje i za druge isto tako da nas Bog čuva i vodi pravom stazom.

16. Ne dajem jeftine recepte

Djevojka je kao maloljetnica stradala od starijeg čovjeka. Nakon toga nije ni s kim hodala 7 godina. Nedavno sam saznao za njezinu tjeskobu. Nakon odnosa s odraslim muškarcem ispovjedila se, ali nije znala kuda i kako dalje. Uglavnom bi, osim kuće i rodnog mjesta, išla samo u crkvu. I fizički je veoma propala. Preporučio sam joj lijek za živce od limuna i šećera. Zamolio sam je da više jede i da navečer ide što prije spavati.

- B i li se ti udala?

- Bih! - odvratila je.

- Imaš li mladića? - nastavih.

- Nemam! - odgovorila je odmah.

- Od danas ćeš moliti jednu deseticu krunice za duše u čistilištu da ti izmole mladića.

Čini se da je poslušala. Nakon izvjesnog vremena pojavio se mladić. Ona primjeti da je ozbiljan i da s njom ozbiljno misli. Rekao joj je da ju je godinama pratio.

- Mi ćemo do vjenčanja bez poljubaca! - kaže ona njemu.

Oboje je došlo nakon toga na razgovor. Pred njom sam rekao njemu:

- Do vjenčanja ćete hodati bez poljubaca!

- Obećaj tu sada pred njim i preda mnom da mu se kao žena nećeš uskraćivati, da ćeš mu se često i rado darivati?

- Obećajem! - odgovorila je mirno.

Nakon kraćeg razgovora on provali meni:

- Znaš šta? Tako je strašno teško hodati!

- Nikome ne dajem jeftine recepte, pa ni tebi! - odgovorio sam bez oklijevanja.

- Otišli su. Ipak su poslušali. Nedavno su se zaručili i vjenčali.

17. Ovo je pravo hodanje

Obadvoje su preko trideset godina. Hodanjem kako ne treba došli su na mrtvu točku. Ona se potužila svojoj kolegici na radnom mjestu koja ju je poslala na razgovor. Nakon prvog razgovora dao sam joj knjižicu »Hodanje mladića i djevojke«. Zamolio sam je da ubuduće hoda s mladićem bez poljubaca što mije obećala. Nakon mjesec dana dolazi opet na razgovor. Počela je:

- Knjižicu sam pročitala. Dala sam je mladiću. I on ju je pročitao. Prihvatili smo savjet da ovako hodamo ubuduće. Molim se dušama u čistilištu kako ste mi preporučili, a i uzimam limunsku terapiju. Vidim da su nastupile velike promjene i kod njega i kod mene. Krenulo je sve na bolje. Čak se i zdravstveno bolje osjećam. Prije sam ja njega više i češće nazivala telefonom. Sada on više mene naziva, što mene veoma veseli.

Nakon šest mjeseci ovakva hodanja ljubav im je veoma porasla. On smatra to hodanje bez poljubaca pravim hodanjem,

dok sve ono što je bilo prije, ne računa u zdravu ljubav.

Nedavno su se vjenčali.

18. Bilo mije nezamislivo

Kada sam prvi put pročitala knjižicu, bila mi je malo čudna. Uvijek sam bila protiv odnosa prije braka, ali *hodanje bez poljubaca bilo mi je nezamislivo.* Ne poznajem ni jedan par koji tako hoda. Pogotovo me mučilo to što sam studentica, a i sami kažete da su studentska hodanja jako duga, a time i iskušenja još teža. Ali kako sam o tome razmišljala i više puta čitala knjižicu, svaki put mije bivalo jasnije da jednostavno nema drugog načina, ako zaista želim čista uči u brak. Sada nemam dečka, ali kada dođe, prvo ču tu stvar s njim raščistiti.

19. Očevo iskustvo

Otac sam 16-godišnje kćeri. Pročitavši vašu knjižicu o »Hodanju mladića i dje-

vojke«, potpuno se slažem sa svim tvrdnjama.

U braku smo 20 godina i upravo takvim hodanjem kao što se navodi u knjižici mi smo vrlo brzo stupili u brak.

Budući daje i kći pročitala knjižicu, malo sam joj objasnio neka iskustva. Ispričao sam joj kako smo njezina majka i ja hodali prije braka. Hodali smo bez poljubaca i darivanja i već nakon 6 mjeseci stupili u brak, jer nakon duševnog zbližavanja, bilo nam je potrebno i tjelesno. To se pak zdravo i bez šokova doživljava jedino kad je ovjekovječeno sakramentom ženidbe.

Da moja supruga nije bila nevina i da smo hodali uz poljupce i darivanje, tko zna kada i da li bi smo uopće stupili u brak.

20. Proživjela sam gorko iskustvo

Punoljetna sam. Imam jedno gorko iskustvo iza sebe. Upoznala sam dečka koji je normalno nešto stariji od mene. Hodanje je bilo popraćeno poljupcima, a kasnije su nas-

tupili i odnosi. Hodali smo nešto duže. Nakon kratkog vremena, primijetila sam da odnosi donose duševno opterećenje. U početku sam mu pokazala mekoću srca. On je ostao pritajen. Sve je upotrijebio za svoje potrebe. Kada sam prvi put odbila odnos, rekao je da sam pala na njegovom ispitu. Bojala sam se da ću ga izgubiti, pa sam pristala na ponovne odnose. Osjetio je moju mekoću i shvatio da može dobiti sve Što želi. Svakim danom je ljubav blijedila. Osjećala sam da je blizu kraj. S tim se nikako nisam mogla pomiriti. Išla sam i borila se protiv sebe, svoje savjesti. Počeo se ponašati kao zvijer. Dao mije povoda za kraj i jednostavno smo se prestali viđati bez dogovora. Proživjela sam velike traume. Sreli smo se nakon dugo vremena. Strašno se promijenio. Dugo sam se pitala je li to onaj isti čovjek. Proživjela sam gorko iskustvo i takvo ne bih nikome poželjela. Mnogo sam naučila. Zato sam u budućnosti odlučila hodati bez poljubaca kako bi nam ljubav stalno rasla. Molim za budućeg muža i nadam se da će se brzo pojaviti.

21. Treba imati hrabrosti

Hodanje bez poljubaca... Nezamislivo je svim mojim prijateljicama. Ne usudim se ni upitati ih zašto, jer je razlog jednostavan ... pa većina ih je imala spolne odnose s mladićima. Možda bi se nekolicina složila s vama, ali to ne tvrdim. Mi djevojke *nemamo hrabrosti* to reći čak ni prijateljicama, a kamoli mladićima. Bojimo se da nas ne ismiju, da nas ne izbace iz društva. Želimo biti dio njihova društva. Znamo da je to istina što pišete. Ne znam zašto mnoge djevojke žele to i provjeriti. A kada to probaju i prođu, ostaje samo bol. Stvorena rana nam se duboko usječe u srce i treba dugo, dugo vremena da zacijeli.

22. Tuđe iskustvo kao pouka

Slučajno sam upoznala oca Vatroslava jedno ljeto dok sam hodala s jednim mladićem. Bila sam na najboljem putu nezdrava hodanja s kobnim završetkom. Iznijela sam mu svoj problem, koji još tada nisam sma-

trala da je problem. Kod svakog sam razgovora gutala suze, jer sam bila rastrgana između zdravog i nezdravog hodanja. U dubini duše znala sam - osjećala, da je prvo ispravno, ali još nisam bila dovoljno čvrsta da prekinem svoju nezdravu vezu.

Počela je škola. Morala sam puno učiti, pa sam tako sve više zanemarivala dečka i konačno prekinula s njim. Bili su to teški dani za mene, jer sam strašno bila vezana za njega i jako sam se teško pomirila s prekidom te veze. Tada još nisam bila ni blizu prihvaćanja zdravog hodanja te sam oca Vatroslava gledala kao nekog tko je razbio moju »savršenu vezu«. Čitavu jednu dugu godinu sam se kolebala između zdravog i nezdravog hodanja. Nijedna moja »prijateljica« nije željela prihvatiti hodanje bez poljubaca, pa sam tako i ja mislila da to hodanje jest za staromodne i konzervativne. No ipak, kada bih upoznala nekog dečka, to bi nakon nekog vremena trebao slijediti poljubac, ponašala sam se »staromodno i konzervativno«, te ne bih ipak dopustila poljubac. U meni je još uvijek postojalo kolebanje te nisam željela učiniti

nešto zbog čega bih se kasnije kajala dok ne budem sigurna u svoje mišljenje.

Malo po malo ipak sam počela prihvćati »teoriju« o hodanju bez poljubaca.

Jedno poslijepodne je došao opet k nama otac Vatroslav te smo kao i obično razgovarali. No ovaj put je bilo drugačije. Sve sam to ozbiljnije shvatila, a razgovoru su prisustvovali i moji roditelji. U jednom se trenutku moj otac odvažio otvoreno mi reći svoje mišljenje. Bilo mi je to jako važno, jer je on vrlo zatvorena osoba i rijetko iznosi svoje osjećaje. Toga puta je zaista otvoreno potvrdio »teoriju« oca Vatroslava. Te očeve riječi su me zaista zapanjile, ali i učvrstile moju vjeru u zdravo hodanje, jer mi je bilo iznijeto mišljenje jednog muškarca koji je bio mlad i sve to proživio, a povrh svega - on mi je otac. Sada, dok se prisjećam tih riječi, zapravo uviđam, da je sve to spavalo u dubini očeve duše. Sve je to on znao čitavo vrijeme, ali sam ja tek sada bila dovoljno zrela da mi to kaže. Tek sada ja to mogu shvatiti. Moje prihvaćanje je znatno

poraslo, ali onaj mali tračak sumnje, kao trn u oku još je uvijek postojao.

Tada sam upoznala jednu djevojku s kojom sam o tome razgovarala. Ona mi je iznijela svoje »gorko« iskustvo. Taj razgovor bio je presudan za mene, jer sam upravo tada uklonila sve sumnje i kolebanja. Lijepo je to čuti kada otac Vatroslav o tome priča, ali je uvjerljivije kada ti to isto kaže netko, tko je to »osjetio na svojoj koži«, netko tko te neće ismijati, već će ti dati podršku, netko tko ti je srodna duša kao ova prije spomenuta djevojka.

23. Istina koja je potrebna

Već sam 26 godina u braku sa svojom suprugom. Brak nam je očuvala i bdjela nad njim molitva, obiteljska i osobna.

Ima li što svećenik reći o hodanju mladića i djevojaka? - odgovaram: Ima! I to vrlo mnogo, jasno i glasno! U pravi trenutak, kako je to napisano na ovoj knjižici.

Bilo bi vrlo korisno, poslije svakog sata vjeronauka s mladima razgovarati o temi

ove i sličnih knjiga. Mladi žude za takvim dijalozima. Vidim to na primjeru svoje djece (dvije odrasle kćeri) i njihovih prijatelja. Traže istinu, čvrsti oslonac, izvorište pravih informacija gdje se mogu uvijek napajati. Traže istinu koja im je potrebna u borbi protiv dvostrukog morala u školi, na ulici i raznim sredstvima informiranja.

Znadem, kada su jedno vrijeme moja djeca pronašla vjeronauk - vodio ga je jedan divni mladi salezijanac - gdje su bile prisutne teme slične onima iz Vaše knjižice - dogodio se »paradoks«. Mlade nije trebalo poticati na vjeronauk. Obratno. Trebalo ih je tjerati s vjeronauka. Vrijeme im je uvijek prebrzo prošlo. Zašto? Kada se riješi problem čistoće mladenačkog srca, Božja se riječ za njega lijepi. Tek se tu zatvara lanac života mladića i djevojaka. Inače puca. Mladi bježe od vjeronauka, bježe od istine da umire savjest. Svi odbjegli mladi od vjere i vjeronauka, koje sam u životu poznavao - kapitulirali su upravo u toj točki - čistoći srca. Otvorili su vrata zlu, zlu svoje mladosti, svoje buduće obitelji, svoje djece, a time i svoga naroda.

Zato za inat zlu, neka bude još mnogo izdanja s još mnogo povratnih informacija ove Vaše dragocjene knjižice.

24. Neuspjeh iz neznanja

Knjižica »Hodanje mladića i djevojke« moju je pažnju privukla svojom velikom jednostavnošću. U moj život unijela je radost i duboku sigurnost! U njoj sam pročitala ono što sam oduvijek željela čuti, pročitati ... Knjižica je odgovorila na pitanja koja si postavljam od dana kada sam izgubila ono najdragocjenije što jedna djevojka može imati - nevinost - gdje su korijeni istinske ljudske sreće, kako pronaći put do prave ljubavi?!

Kao vrlo mlada djevojka, gotovo djevojčica, stradala sam na području čistoće. Moj prvi mladić i ja smo hodali s poljupcima i maženjima. Imali smo i odnos. Nedugo zatim me ostavio. Ostala sam sama, duševno slomljena ... Nije bilo radosti, nije bilo sreće ... Samo razočaranje, tuga i očaj. I u svim kasnijim vezama sam se pitala zašto se mla-

mladići ne zaustavljaju na poljupcima i maženjima, nego idu dalje - žele odnos. Navaljuju, postaju divlji, grubi, okrutni . . . S vremenom djevojkama takvo ponašanje mladića postaje strašno duševno opterećenje. I ja sam se slično osjećala - duševno nespremna za takav čin. I svaka je veza bila prekinuta.

U dobi iznad 20-te godine uzimam u ruke ovu knjižicu (istina ne po prvi put). Sada je ne ostavljam da skuplja prašinu na polici, već se ozbiljno unosim u gorka iskustva mnogih djevojaka koje opisuju svoja stradanja. Napokon shvaćam da je *neznanje* glavni krivac mom ponovnom neuspjehu s novim mladićem, kojeg, moram priznati, smatram zaista posebnim. Nismo se dugo poznavali. Svega nekoliko dana. No, i za tako malo vremena u našim pogledima se rađalo nešto važno, nešto više, dublje . . . Nismo si znali riječima objasniti, opisati što se događa. Pri svakom susretu osjećali smo se nekako posebno. Nismo tada ni bili svjesni toga koliko se duševno bogatstvo prelijevalo iz jedne duše u drugu. Osjećali smo

se jednostavno - svakim susretom sve potpuniji, sve ispunjeniji nekom čudesnom snagom. Pogledi su zadirali sve dublje u naše duše, čemu su u mnogome pridonijeli naši dugi razgovori. Nedugo zatim, počeli smo hodati. Ali, s poljupcima, maženjima ... Svakim smo danom sve manje razgovarali. Osjećala sam da smo prelaskom na tjelesnost blokirali rast one prvotne duševne privlačnosti. Gasnule su iskrice koje su se rasplamsavale sve dok nismo svoju, tek rođenu ljubav, počeli izražavati kroz tjelesne ugode. Takvo hodanje je djetinjasto, takva ljubav je nezrela i brzo gasne. Sve smo se brže i više udaljavali jedno od drugog. Nisam se ipak mirila s okrutnom zbiljom. Nakon 8 godina, mogu samo Bogu zahvaliti što mi je tog mladića poslao, jer sam ponovo došla do vas. Uz knjižicu i vaše savjete, naše duge razgovore, spoznala sam konačno smisao žrtve. Shvatila sam da je ljubav, prava i zrela ljubav, osjećaj koji se mora učiti kroz samokontrolu, suzdržavanje, kroz odricanje, lišavanje i oslobađanje onog drugog. Sada znam da je put ljubavi, opisan u knjižici,

jedini pravi put do sreće, jer čovjek je na ovoj zemlji sretan ako je u duši zadovoljan.

Djevojkama preporučujem da hodaju s mladićima bez poljubaca i maženja ... Teško je, ali se isplati! Svaki normalni mladić će pristati na takvo hodanje. I izdržat će sve unutarnje napore, napetosti i muke, da bi zajedno uzgojili najljepši plod, a to je *ljubav*. Svojim pristankom na samo duševnu povezanost u hodanju, mladić se odlučuje na zdravo i čisto. On tek tada ozbiljno prihvaća djevojku koju počinje cijeniti iznad svega zbog njene iskrenosti i povjerenja koje mu poklanja, zbog toga što mu daje slobodu izbora, a ne nastoji ga pod svaku cijenu vezati uz sebe. Svakim novim susretom te se dvije duše upoznaju sve više, postaju sve bliže, dok se ne sliju u jedinstvo, u međusobno duševno srastanje, te obogaćuju svoju okolinu ljubavlju koja iz njih zrači. Iskazivanje nježnosti i međusobno darivanje neka čuvaju za brak. Dok hodam vrijedi pravilo:

- Voljeti se, znači - razumjeti se . . . A razumjeti se, znači biti spreman shvatiti

drugoga, ali i sebe otvoriti drugome. To se postiže, prije svega, *iskrenim razgovorom.*

25. Više susreta - manje poroka

Petnaestogodišnjakinja ovako komentira knjižicu:

- Za knjižicu ne bih mogla reći da je popularna, ali je *tražena. Smatram* da bi trebalo biti više susreta s mladima na kojima bi se otvoreno razgovaralo o njihovim problemima koji ih muče. (Smanjio bi se broj pobačaja, side, alkohola, droge i bludništva.)

26. Za mene je ljubav ispunjenje

Ovo neće biti istinski komentar - stoga navodnici. Na autentični tekst knjižice ostajem bez komentara.

Ali, uvijek je najteži početak.

Pisati o sebi mnogo je teže nego se čini. Imam 20 godina, završila sam školu i imam zvanje u rukama - učiteljica sam. Trenutno

bez posla - ali ne i besposlena. Dajem instrukcije i svašta radim usput. Otvorena sam i komunikativna, nekima se činim i neozbiljna, ali me ne poznaju. To je samo kora, izvanjsko.

Ja sam prije nešto više od 2 godine hodala s mladićem (starijim godinu dana). Hodali smo kraće vrijeme (3 mjeseca). I on je želio više od šetnji, razgovora, držanja za ruku . . . Zaprijetio je napuštanjem, ali ja nisam popustila. Ne samo da *sam premlada* (to sam i sada) već se to kosi s mojim shvaćanjem. (Ja nisam odgojena na takav način. Moja mama i baka bile su čiste i netaknute prije braka. I ja to kanim). Napustio me, ali ja sam ostala dosljedna sebi (i dostojanstvena). Znam što želim i ustrajat ću. Ostat ću takva i zadržati dostojanstvo. Udat ću se i imati djecu (barem troje) samo neka bude mira. (Pa će biti i ljubavi). *Za mene je ljubav ispunjenje.* Ljubav ispunjava svakoga. Početak i kraj života obilježava ljubav. (Ono najčistije što te prožme). Ali s ljubavlju se ne rađa već se uči ljubiti (u roditeljskom domu). Ljubav je davanje, čisto i potpuno, cijelog sebe. Potpuno spoznavanje nalazi se u činu ljubavi: taj čin nadilazi misao, nadilazi riječi.

Tko se može voljeti - tko se voli? Mama i tata (od kojih si dobio-la život u zalog), sestre, braća...

A najviši oblik ljubavi u kojem dolazi do sjedinjenja, stapanja dvaju bića je bračna ljubav. Ljubav žene i muža potrebna je svijetu. . .

»Bez zemlje, kako bi svijet i drvo cvali? Što bi tada nebeska voda i toplina proizvele?

Kao što je Bog stavio želju u muškarca i ženu s ciljem da bi svijet bio sačuvan putem njihova sjedinjenja« (Rumi).

Doživjeti potpunu ljubav i ostvariti brak u kojem će se i dalje razvijati i jačati ljubav, nije teško ako su obje osobe dobro pripremljene za brak.

(Djevojka mora sačuvati svoju čistoću - jer poštujući sama sebe - može i očekivati poštovanje od mladića te budućeg muža).

S vjerom u ljubav, sebe - Boga koji će mi dati i daje sve. . .

27. Roditelji vam žele sreću

Kao roditelj dvoje odrasle djece dajem punu podršku vašoj knjižici »Hodanje mladića i djevojke«. Njezina važnost i veličina ne nalazi se u broju i veličini stranica, već je od neprocjenjive vrijednosti poruka koju upućujete mladima. Osnovna i temeljna poruka je hodanje bez poljubaca. Dragi mladi, čovjek sam već blizu 50-tih godina, i kao što rekoh otac dvoje djece. Budite sigurni da vaši roditelji žele da budete sretni ljudi. Da biste bili sretni u bračnoj zajednici, osnovni je uvjet da u predbračnom hodanju hodate bez poljubaca i tako se zaštite od tragičnih posljedica hodanja s poljupcima i svim ostalim što iza poljubaca slijedi. Nema veće sreće za roditelje nego kada vide da su im *djeca sretna,* niti veće nesreće ako gledamo u nesreću svojih bližnjih, a ne možemo im pomoći. Dragi mladi, *odrecite se poljubaca prije braka.* Učinite tu malenu žrtvu za veliku sreću i mogućnost da se vaša ljubav razvije. To je vaš osobni doprinos u izgradnji svoje osobne sreće i šire gledano vaš doprinos za izgradnju boljeg

svijeta za kojim vapimo. Neka vas Bog blagoslovi u tom nastojanju!

28. Veza se počela raspadati

Mislim da je to danas jako veliki problem i da mladi dosta neozbiljno shvaćaju samo značenje ljubavi. Gotovo da svi idu prema tjelesnoj ljubavi, a da i ne pomisle na duhovnu ili čistu ljubav. Duhovna ljubav je nešto više. Jedino u takvom obliku može se vremenom rasti i cvjetati. Danas manje više mladići u djevojkama vide objekt požude. Mladići se često koriste trikom da djevojku navedu na krivi put. Većina djevojaka srlja u propast, jer misle da će ih mladići ostaviti ako im ne poklone svoje tijelo. Pri tome ne razmišljaju da je zapravo djevojačka nevinost najveće blago koje posjeduju. Protivno tome, kada dođe vrijeme za udaju, od njih se zahtijeva, tj. očekuje da u brak uđu čiste - nevine. Djevojka bi trebala biti ta koja će natjerati mladića da se dolično ponaša. Iako, danas postoje slučajevi da djevojka čak na-

vede mladića na takvo nešto i to samo iz pakosti ili ljubomore.

Imala sam mladića s kojim sam hodala gotovo šest mjeseci. Nije bilo intimnih odnosa, ali je gotovo od prvog dana bilo poljubaca i zagrljaja. On je bio u vojsci i vikendom je dolazio kući. Kada smo izlazili, nikad nismo bili sami, uvijek smo bili u društvu. Preko drugih sam saznala da me vara, da takoreći na svakom uglu ima drugu. Nisam im odmah povjerovala, ali me nešto ipak kopkalo, što mi nije dalo mira i otvoreno sam ga o tome pitala. On je mirno odgovorio da to nije istina. Ni sama nisam znala što da radim. Od toga trenutka se vaza počela polako raspadati. Tada sam razmišljala da li da ga ostavim ili ne. Ipak nisam to učinila. Nakon toga nije prošlo ni mjesec dana i tada mi je otvoreno priznao da je spavao s drugom djevojkom i da je ona navodno trudna. Zatim je rekao da pokušam razumjeti kako dečko ne može imati samo jednu djevojku. Takvo njegovo razmišljanje nikako nisam mogla shvatiti. Na kraju me je pitao jesam li ga ikad voljela. Najprije sam dobro razmislila i odgovorila mu: Znaš u životu nisam nikada bila ni u koga zaljubljena.

Na početku sam mislila da je to prava i iskrena ljubav, što se ispostavilo potpuno pogrešno. Sad sam saznala da je to bila samo mladenačka zaljubljenost. Tek sada sam uvidjela da sam pogriješila i bilo mi je žao što sam mu poklonila svoje poljupce. Shvatila sam da je on želio samo tjelesne užitke, a kako mu ja to nisam pružila, otišao je. Ja sam ljubav drugačije shvatila. To bi trebalo biti razumijevanje i shvaćanje, trebalo bi biti prije svega neke vrsti prijateljstvo, a ne samo tjelesno zadovoljenje. Mislim daje to tjelesno zadovoljstvo *rezervirano* supružnicima i da je jednom od načina da njihov brak uspije to da budu oboje zadovoljni.

29. Mladom biću treba nježnosti

- U Vašoj knjižici našla sam odgovor na stvari o kojima sam razmišljala i koje su bile u meni. Međutim, nisam imala potvrdu ni od koga na to svoje mišljenje. To mi je bilo potrebno i to sam našla. Knjižica je vrlo sažeta i kompakt

Slažem se o hodanju bez poljubaca, jer sam sama doživjela tragedije u svom dosadašnjem životu koje su se duboko urezale u moju dušu i moj um i koje su stvorile neke blokade u meni.

Mislim da mnogi mladi srljaju. Smatram da postoji više razloga. Navela bih samo dva: *roditelji i današnja civilizacija.* Mladom biću treba nježnosti koju mu roditelji zbog prezaposlenosti ne stignu pružiti, pa onda traži nježnosti od suprotnog spola, što je štetno ako je to prije braka.

ZAKLJUČAK

Toliki primjeri mladih koji stradavaju, potakli su me da iznesem samo neke koje sam susretao kroz niz godina rada. Ovi izneseni primjeri hodanja mladića i djevojaka naših dana dostatne su pouke mladima. Jedni prihvaćaju takvo hodanje, a drugi se ljute i bune. Posljedice sami snose. Primjeri su uzeti iz života, a ne iz romana i priča. Pisani su da koriste i pomognu mladima da hodaju veselo i sretno te da usreće u braku jedno drugo, ali i djecu koja dolaze.

Više o radosnoj, bračnoj i darežljivoj ljubavi mogu zainteresirani čitati u mojoj knjižici *Bitne oznake bračne ljubavi* koja je na neki način nastavak ove knjižice!

PLODOVI HODANJA MLADIĆA I DJEVOJKE

Kada pred sobom imam obitelji, tj. muževe i žene koji su u rastavi, pred rastavom i nakon rastave, onda ne mogu da se nezainteresirano obazrem na njihove prve dane hodanja i pripreme za brak. Gotovo svi koji dolaze da srede svoj brak, nisu hodali kako treba. Zato u crno-bijeloj tehnici iznosim svoja 25-godišnja zapažanja. Izbor je na svakom mladiću, a poglavito to mora ozbiljno shvatiti djevojka, jer su plodovi zdravog hodanja vrlo slatki, dok su plodovi nezdravog hodanja vrlo gorki.

DOBRI PLODOVI

1. Sloboda do samog vjenčanja, ako se hoda bez poljubaca i svega što iz poljubaca izlazi i što biva nakon poljubaca.
2. Mirno hodanje - bez straha. To je rajsko hodanje za djevojku. Ono pomaže da mladić donosi odluku uzimanja djevojke, tj. predlaže brak. To i jest svrha hodanja. Neke su mi žene kazale,

koje su ipak prihvatile takvo hodanje kao djevojke, da su im to najljepši dani u životu.

3. Oboje otkrivaju svoju dušu i srce. Doživljavaju bogatstvo druge osobe. Prestaju tajne prijašnjeg života, pa kakav bio god. Sve se oprašta ljubljenoj osobi, kao što joj se sve povjerava.
4. Rast njihove prave i zdrave ljubavi - duševno je tako jak da to mnogi primjećuju i čak im to govore, tj. da se sve više vole, makar nema tjelesnih elemenata u toj ljubavi.
5. Hodanje traje od 6 mjeseci do godinu dana. Kroz to vrijeme mladić i djevojka upoznaju svoju, tj. buduću narav bračnog druga i donose konačne, tj. životne odluke *za* ili *ostavljaju* jedno drugo
6. Djevojka postaje jača od svih mladiću najbližih osoba, stoje neobično važno za budući bračni život ne samo njih dvaju nego i za potomstvo, tj. da budu jedno srce i u odgoju djece.
7. Djevojci je budući muž prvo dijete. Njoj za ljubav se kadar odreći alkohola, droge

pušenja i ostalih mana koje ima. Ako je sklon ljubomori, ona ju je kadra izliječiti.

8. Takva hodanja mogu biti i dulja, što se redovito događa kod studenata, ali mislim da nije preporučljivo više od dvije godine, jer je *ljudska slabost* vrlo velika.
9. Rezultati rada i studija su bolji, što je itekako dobro za buduću obitelj.
10. Čisto hodanje pomaže da roditelji sutra svojoj djeci mogu mirno gledati u oči i biti im živi primjer da je moguće čestito hodanje.
11. Čisto hodanje pomaže zdravu suzdržavanju, je će i u braku biti i doći razdoblje da neće smjeti bračno živjeti. Tako već za vrijeme hodanja postavljaju temelje vjernosti u braku.

LOŠI PLODOVI

1. Ako se hoda s poljupcima i svim što iza toga slijedi, velika je opasnost da se mladi zaraze najtežim spolnim bolestima a i sidom.

2. Velika su duševna opterećenja.
3. Stradavaju živci kao i kod onih koji u braku čine preljube.
4. Mladići i djevojke nam se ne žene i ne udavaju, pa imamo u našem kraju i u cijeloj Hrvatskoj epidemiju starih mladića i djevojaka i u selima i u gradovima.
5. Postavljaju se loši i slabi temelji za brak, koje često ruše sa strane, pa čak i najbliži u kući, koji bi trebali pomoći mladom bračnom paru.
6. Neželjene trudnoće se javljaju, pa mnogi mladi posižu za najgorim rješenjima, ubijajući vlastitu djecu, tj. abortusima se »rješavaju« novih života.
7. Lako se javlja ljubomora i nepovjerenje, što ogorčava i hodanje i brak, ako ga se uopće sklopi. Tu najviše trpe i najteže prolaze djeca, koja često vide svađe svojih roditelja.

Svatko ima izbor, pa neka izabere što više želi, ali će u izboru pokazati svoju zrelost i odgovornost za sebe, za svoj budući brak, za sreću ovdje i u vječnosti.

Molitva mladića za djevojku!

Bože, molim Te za svoju djevojku - buduću ženu! Daj da mi bude anđeo čuvar cijelo vrijeme hodanja pomažući mi da raste Tvoja ljubav u srcima našim, te da se nastavi u braku radosnim darivanjima budeći nove živote. To Te molim po Kristu Gospodinu našem.

Amen.

Molitva djevojke za mladića!

Bože, molim te za svog mladića - budućeg muža: Udijeli mu klicu svoje mudrosti da kroz naše hodanje u nama raste poštovanje i Tvoja ljubav i nastavi se taj rast u braku kada ćemo radosnim darivanjem buditi nove živote. To Te molim po Kristu Gospodinu našem.

Amen.

SADRŽAJ

LITERATURA ZA MLADE

DJEVOJKA S BISERIMA (H. R. Haggard). Zanimljiv i napet roman iz života prvih kršćana. U njemu je najljepši opis razorenja Jeruzalema. Čita se u jednom dahu.

FABIOLA (N. VViseman). Prvi roman o kršćanskim mučenicima. Rimska djevojka Fabiola suočena sa stradanjima kršćana, njihovom nepokolebivom vjerom i posvemašnjim svjedočenjem za Krista i sama se oduševljava za kršćanstvo.

VESTALKA (A. de la Grange). Uzbudljiva knjiga o kršćanskim mučenicima. Radnja je veoma dramatična i napeta, povezana uz život rimskih vestalki koje su služile u poganskim hramovima.

ŽRTVA ISPOVJEDNE TAJNE (J. Spillman). Nedužni svećenik u jednoj župi u Francuskoj optužen je i osuđen na izgnanstvo i robiju. Nije se mogao braniti jer je čuvao ispovjednu tajnu. Tek kasnije, pravi krivac, ubojica priznade javno svoj zločin i time posvjedoči župnikovu nedužnost. Potom se krivo osuđeni vraća u velikom slavlju u svoju župu.

PUTOVI K ČOVJEKU - Metode upoznavanja ljudi. Tu su glavne teme: Čovjek u zapažanju samoga sebe; čovjek u svojem uživljavanju u druge; čovjek u svojim postupcima; čovjek u svojim djelima; čovjek u svojoj podsvijesti; čovjek u svojem izražavanju.

Ljubav je osjećaj koji se mora učiti.

Moći se lišiti, pustiti, pripada onom najvažnijem u ljubavi. Nauči li se to umijeće, ljubavni su se jadi isplatili.

Suzdržavanje pridonosi da ljubav sazrije. Nezrela ljubav koja ništa neće učiti, sebična je. Takva je ljubav u djece - ljubav koja traži i hoće imati: i to smjesta. Ona ne podnosi napetosti i ne trpi prepreke. Ona traži, uzima i pokušava vladati. Zrela ljubav ne pokušava vladati drugim, ona ga oslobađa.

Ljubavni se jadi isplate, jer nas ništa ne priprema bolje za brak nego oni. Bračna ljubav jest ljubav koja je naučila lišiti se i odreći.

Dao Bog da ova knjižica pripomogne mladima u vrijeme upoznavanja i hodanja sazreti u iskonskoj duhovnoj ljubavi.

ISBN 978-953-208-307-1